



**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО И ИКОНОМИКА
“ХРИСТО БОТЕВ” гр. СВИЛЕНГРАД**

гр. Свиленград, ул. “Ал. Стамболийски” №13, тел. 0379/7-12-82, e-mail: pgssi@abv.bg,
www.pgssi.org

**ЗАПОВЕД
№ 1355**

14 септември 2022 г.

На основание чл. 259, ал. 1 и чл. 82, ал. 4 от ЗПУО

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Учебна програма по учебен предмет **БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА –
РАЗШИРЕНА ПОДГОТОВКА** за XII клас за всички специалности.

Учебната програма е в сила за учебната 2022/2023 г.

ДИРЕКТОР:
инж. Христина Милушева





**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО И ИКОНОМИКА
“ХРИСТО БОТЕВ” гр. СВИЛЕНГРАД**

гр. Свиленград, ул. “Ал. Стамболийски” №13, тел. 0379/7-12-82, E-mail: pgssi@abv.bg
www.pgssi.org



**УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР ПГССИ „ХРИСТО БОТЕВ”
инж. ХРИСТИНА МИЛУШЕВА
СВИЛЕНГРАД**

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ЗА РАЗШИРЕНА ПОДГОТОВКА

ПО

УЧЕБЕН ПРЕДМЕТ

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

XII а,б,в клас

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № 1355 / 14.09.2022 г.

Учебна 2022 / 2023 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по учебен предмет български език и литература е предназначена за разширена подготовка на учениците от 12 клас с акцент върху подготовката за ДЗИ по БЕЛ, компонент български език.

Обучението в рамките на посочения компонент (езикови норми и работа с текст) е в пряка връзка с общообразователната подготовка на учениците по български език и литература и явяването им на ДЗИ.

Програмата дава възможност да се разширят, задълбочат и затвърдят знанията и уменията на учениците, които да са в основата на езиковата им култура. Обучението е ориентирано към развиването на комуникативната и стратегийната компетентност на обучаваните с оглед повишаването на езиковата им култура чрез използване на речеви стратегии, адекватни на конкретна комуникативна ситуация.

Учебната програма съдържа 4 раздела и обхваща материал, изучаван от 8 до 11 клас. За всеки раздел са посочени теми и брой часове.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

Целта на обучението е подготовка на учениците за ДЗИ, компонент „Български език“, включваща:

- актуализиране на знанията, предвидени по темите от учебното съдържание и компетентностите, заложи в учебно-изпитната програма за ДЗИ по БЕЛ (МОН), компонент „български език“
- подготовка на учениците за формата на изпита и преговор на изучавания материал по български език от 8 до 11 клас
- разширяване обхвата на знанията, уменията и отношенията на учениците спрямо учебното съдържание на първо равнище
- операционализиране на знанията, уменията и отношенията за развиване на способностите на учениците да ги прилагат самостоятелно в учебната и извънучебната практика

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ	ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН БРОЙ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ
	XII клас	
1.	ПРАВОПИСНА НОРМА. ПРАВОПИСНА ГРЕШКА.	8
2.	ГРАМАТИЧНА НОРМА. ГРАМАТИЧНА ГРЕШКА.	8
3.	ПУНКТУАЦИОННА НОРМА. ПУНКТУАЦИОННИ ПРАВИЛА.	8
4.	СЪСТАВЯНЕ НА ТЕКСТ.	5
	Общ минимален брой учебни часове	29

РАЗДЕЛИ И ТЕМИ

Раздел 1. Правописна норма. Правописна грешка.

Правописни правила при:

- 1.1. съгласни звукове;
- 1.2. гласни звукове;
- 1.3. някои членни форми;
- 1.4. главни и малки букви;
- 1.5. слято, полуслято и разделно писане.

Раздел 2. Граматична норма. Граматична грешка.

Граматични правила при:

- 2.1. бройна форма на имената от м. р., ед. ч.;
- 2.2. членуване на имената от м. р., ед. ч.;
- 2.3. някои видове местоимения;
- 2.4. някои глаголни форми;
- 2.5. съгласуване – на сказуемото с подлога, на определението с определяемото.

Раздел 3. Пунктуационна норма. Пунктуационни правила.

3.1.Пунктуационни правила в простото изречение.

3.2.Пунктуационни правила в сложното изречение.

Раздел 4. Съставяне на текст.

4.1. Теза и антитеза, аргумент и контрааргумент.

4.2. Видове ученически текстове, изучавани в 8. – 11. Клас

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНОТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В края на обучението учениците трябва да притежават следните умения и компетентности:

- Да владеят правописните правила.
- Да оценяват чужди и свои текстове, в които има отклонения от правописната норма на книжовния език.
- Да редактират правописни грешки.
- Да познават същността на граматичната норма.
- Да владеят граматичните правила.
- Да оценяват чужди и свои текстове, в които има отклонения от граматичната норма на книжовния език.
- Да редактират граматични грешки.
- Да познават същността на пунктуационната норма.
- Да владеят пунктуационните правила.
- Да оценяват чужди и свои текстове, в които има отклонения от пунктуационната норма на книжовния език.
- Да редактират текстове, в които има пунктуационни грешки.
- Да анализират и създават писмени текстове, адекватни на комуникативната ситуация, на поставените цели, на структурните характеристики на текстовите формати.
- Да създават собствени текстове, като прилагат различни стратегии за писане според комуникативните си цели, включително и в дигитална среда.

V. ИЗГОТВИЛ:

1. Ирина Христова Проданова – старши учител по БЕЛ в ПГССИ „ Христо Ботев“ – Свиленград

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Инев, И. Матура по български език и литература. Тестови задачи, интерпретативни съчинения и есета – Първа и втора част, БГ Учебник, 2021г.
2. Майсторска, В. и колектив. Тестове за матура по български език и литература, БГ Учебник, 2021г.
3. Върбанова, П. Как се пише? Основни правила за езикова грамотност, БГ Учебник, 2020г.